

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

Warszawa, 25 listopada 2025 roku

Znak sprawy: BK-VII.0520.468.2025

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **13330** Pana Posła Pawła Papke w sprawie *usprawnienia wsparcia procesowego i psychologicznego dla rodzin ofiar wypadków komunikacyjnych.*

Ad 1

Procedury postępowania karnego dotyczące realizacji uprawnień stron oraz obowiązków organów procesowych zostały wskazane w Kodeksie postępowania karnego, jak również w szeregu aktów wykonawczych regulujących tok procesu karnego.

Zgodnie z art. 305 § 4 Kodeksu postępowania karnego, organy postępowania karnego są obowiązane do niezwłocznego poinformowania pokrzywdzonego o wszczęciu postępowania, a także o sposobie jego zakończenia.

W toku postępowania karnego, zgodnie z art. 52a Kodeksu postępowania karnego, organ prowadzący postępowanie karne jest obowiązany ustalić właściwości i warunki osobiste pokrzywdzonego oraz rodzaj i rozmiar ujemnych następstw popełnionego na jego szkodę przestępstwa, mając na uwadze charakter tego przestępstwa oraz okoliczności jego

popęnienia, tak aby móc zastosować odpowiednie instrumenty procesowe, które będą odpowiednie dla potrzeb pokrzywdzonego np. wybór sposobu jego przesłuchania.

Przestępstwa komunikacyjne, o których mowa w interpelacji nie należą do katalogu przestępstw, w których można zastosować tzw. tryb przesłuchań w przyjaznym pokoju, o których mowa w art. 185a Kodeksu postępowania karnego. Jednakże zgodnie z art. 185e Kodeksu postępowania karnego, jeżeli u świadka występują zaburzenia psychiczne, rozwojowe, zakłócenia zdolności postrzegania lub odtwarzania przez niego postrzeżeń i zachodzi uzasadniona obawa, że przesłuchanie w innych warunkach niż wskazane w tym przepisie mogłoby wpłynąć negatywnie na jego stan psychiczny lub byłoby znacznie utrudnione, tego rodzaju przesłuchanie jest jednak dopuszczalne.

Natomiast w związku z pytaniem Pana Posła czy Ministerstwo Sprawiedliwości przewiduje opracowanie wytycznych dla sądów, dotyczących informowania rodzin ofiar o toczącym się postępowaniu, wyjaśniam, że takie działanie wykraczałoby poza zewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością administracyjną sądów powszechnych, który sprawuje Minister Sprawiedliwości stosownie do art. 9a § 2 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych¹.

W odniesieniu do analogicznego pytania, dotyczącego jednostek prokuratury, za Prokuraturą Krajową przekazuję, że nie ma wytycznych dla powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, dotyczących informowania rodzin ofiar wypadków komunikacyjnych o przebiegu toczących się postępowań przygotowawczych. Opracowanie takich wytycznych nie jest obecnie planowane.

Ad 2 i 4

Gwarancje procesowe dla małoletnich świadków zostały uregulowane w Kodeksie postępowania karnego. Jednakże w kontekście małoletnich świadków i rodzin ofiar

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 334 ze zm.

wypadków komunikacyjnych Kodeks nie przewiduje szczególnych mechanizmów, zapewniających opiekę psychologiczną w toku postępowania karnego.

W myśl ogólnych zasad wynikających z art. 300 § 2 Kodeksu postępowania karnego, niezwłocznie po ustaleniu pokrzywdzonego albo przed pierwszym przesłuchaniem, pokrzywdzony jest informowany o przysługujących mu w toku postępowania karnego uprawnieniach. Pouczenie to jest ustandaryzowane – według wzoru i obejmuje m.in. informacje o posiadaniu statusu strony procesowej w postępowaniu przygotowawczym oraz o wynikających z tego uprawnieniach, w szczególności: do składania wniosków o dokonanie czynności śledztwa lub dochodzenia i warunkach uczestniczenia w tych czynnościach, do korzystania z pomocy pełnomocnika, w tym do złożenia wniosku o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu w okolicznościach wskazanych w art. 78, jak również o prawie do mediacji, dostępu do akt sprawy uprawnieniach. Pouczenie obejmuje również informację o: możliwościach naprawienia szkody przez oskarżonego lub uzyskania kompensaty państwowej, dostępie do pomocy prawnej, dostępnych środkach ochrony i pomocy, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka², pomocy przewidzianej w art. 43 § 8 Kodeksu karnego wykonawczego.

Pouczenie otrzymuje przedstawiciel ustawowy małoletniego pokrzywdzonego, jak również małoletni pokrzywdzony, dla którego przewidziano odrębne pouczenie. Pouczenia mogą być opisowe lub graficzne.

Niezależnie od powyższego organy postępowania karnego są zobowiązane do poinformowania małoletniego świadka każdorazowo o sposobie i warunkach przeprowadzenia przesłuchania. Również i w tym przypadku zakres informacji jest ustawowo określony (art. 171 Kodeksu karnego i art. 185e Kodeksu postępowania karnego). Pozwala to na poinformowanie małoletniego o tym jak będzie kształtować się

² Dz. U. z 2015 r., poz. 21

przebieg czynności, tak by zminimalizować presję wynikającą z udziału świadka w postępowaniu karnym.

Pomoc pokrzywdzonym

Zgodnie z art. 10 ust. 1 wspomnianej ustawy o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka, w przypadku zagrożenia dla zdrowia psychicznego pokrzywdzonego, świadka lub osób im najbliższych organ prowadzący czynności operacyjno-rozpoznawcze albo postępowanie sprawdzające lub postępowanie przygotowawcze albo sąd informuje pokrzywdzonego lub świadka o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej świadczonej przez podmioty, które otrzymały na ten cel dotację z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, o którym mowa w art. 43 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy, lub inne podmioty świadczące pomoc psychologiczną, wraz ze wskazaniem listy tych podmiotów i określeniem sposobu kontaktu.

Natomiast w myśl art. 10 ust. 2 powołanej wyżej ustawy, organ albo sąd, na wniosek pokrzywdzonego lub świadka, wzywa podmiot, który otrzymał dotację z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, do udzielenia pomocy psychologicznej w terminie 14 dni od dnia wezwania.

Informacja o możliwości skorzystania z opieki psychologicznej regulowanej przepisami ustawy o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka zamieszczona jest w formularzu pouczeń o uprawnieniach i obowiązkach świadka, który jest doręczany przez organ procesowy podczas czynności przesłuchania.

Ad 3

Ministerstwo Sprawiedliwości współpracuje z podmiotami świadczącymi między innymi pomoc psychologiczną poprzez realizację zadań finansowanych z Funduszu Sprawiedliwości. Bezpośrednią pomoc można uzyskać w jednym z ośrodków lub lokalnych

punktów tworzących ogólnopolską Sieć Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem.

Osoby pokrzywdzone przęstwem i osoby im najbliższe mogą skorzystać między innymi z pomocy psychologicznej, psychiatrycznej i psychoterapeutycznej. Pomoc psychologiczna udzielana jest również świadkom i osobom im najbliższym. Pomoc udzielana jest bezpłatnie.

Organizacje pozarządowe tworzące sieć wybierane są w ramach konkursów ofert ogłaszanych przez Dysponenta Funduszu. Konkursy ofert mają charakter otwarty i konkurencyjny³.

Wykaz wszystkich organizacji, świadczących pomoc pokrzywdzonym, świadkom i osobom im najbliższym znajduje się na stronie Funduszu Sprawiedliwości⁴.

Łączę wyrazy szacunku

Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
Sekretarz Stanu Arkadiusz Myrcha
/podpisano elektronicznie/

³ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/fundusz-sprawiedliwosci>

⁴ <https://www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl/pl/znajdz-osrodek-pomocy/>